

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGIJOS IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 2, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14,
16, 17, 24, 28, 28¹ IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Energijos išteklių biržos operatorius – asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka organizuojantis prekybą energijos ištekliais, administruojantis energijos išteklių biržą ir turintis Lietuvos Respublikos infrastruktūrų reguliavimo tarybos (toliau – Infrastruktūrų reguliavimo taryba) išduotą energijos išteklių biržos operatoriaus licenciją.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) Infrastruktūrų reguliavimo taryba.“

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„8 straipsnis. Infrastruktūrų reguliavimo tarybos kompetencija

1. Infrastruktūrų reguliavimo taryba:

1) išduoda energijos išteklių biržos operatoriaus licenciją, taip pat sustabdo licencijos galiojimą, panaikina licencijos galiojimo sustabdymą, panaikina licencijos galiojimą, keičia, tikslina licenciją ir išduoda licencijos dublikatą;

2) rengia ir tvirtina Energijos išteklių rinkos priežiūros taisykles, vadovaudamasi šiame įstatyme ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose energetikos veiklą, nustatytais reikalavimais;

3) pagal kompetenciją atlieka energijos išteklių rinkos tyrimus, vykdo prekybos energijos išteklių biržoje ir energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos priežiūrą;

4) energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina prekybos energijos išteklių rinkoje prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones, taikomas energijos išteklių biržos dalyviams;

5) energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu tvirtina Energijos išteklių biržos reglamentą;

6) energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina energijos išteklių biržos operatoriaus tvirtinamas jo veiklos ketvirčio ir metinės ataskaitos, taip pat energijos išteklių biržos ataskaitos formas, teikia pasiūlymus ir nurodymus dėl ataskaitose nurodytų duomenų patikslinimo ar papildomų duomenų pateikimo;

7) energijos išteklių biržos operatoriaus teikimu derina jo nustatomus įkainius už energijos išteklių biržos operatoriaus energijos išteklių biržos dalyviams teikiamas paslaugas;

8) vykdo energijos išteklių rinkos priežiūrą ir stebėseną, skelbia energijos išteklių rinkos stebėsenos ataskaitas Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais;

9) tiria ir nagrinėja šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus ir taiko pažeidėjams sankcijas ir (ar) poveikio priemones šio įstatymo numatytais atvejais;

10) kiekvieną ketvirtį viešai skelbia apibendrintą informaciją apie kiekvienos savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančių šilumos tiekėjų, reguliuojamų nepriklausomų šilumos gamintojų ir bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų tiesiogiai sudaromų

dvišalių susitarimų pagrindu įsigyjamo biokuro vidutinę kainą (su transportavimo išlaidomis) atskirai pagal biokuro rūšį ir kitus duomenis, nustatytus energetikos ministro patvirtintose Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir (ar) kitiems asmenims taisyklėse;

11) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Atlikdama jai priskirtas funkcijas, Infrastruktūrų reguliavimo taryba pagal kompetenciją bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų priežiūros institucija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) ir Viešųjų pirkimų tarnyba.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Energijos išteklių birža

1. Energijos išteklių biržos operatorius šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka administruoja energijos išteklių biržą ir organizuoja centralizuotą prekybą biokuru, gamtinėmis dujomis ir (ar) pagalbinais instrumentais energijos išteklių biržoje.

2. Energijos išteklių biržos operatorius vykdo nuolatinę prekybos energijos išteklių biržoje priežiūrą ir stebėseną Energijos išteklių biržos reglamente nustatyta tvarka. Atlikdamas jam pavestas funkcijas, energijos išteklių biržos operatorius prižiūri, kad energijos išteklių biržoje nebūtų registruojami apsimestiniai sandoriai. Jeigu energijos išteklių biržos operatorius nustato, kad energijos išteklių biržos dalyvių pateikti prekybos pasiūlymai gali būti laikomi apsimestiniais, ir pateikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai tai pagrindžiančius įrodymus, tokie sandoriai Infrastruktūrų reguliavimo tarybos sprendimu nėra įtraukiami į energijos išteklių biržoje nusistovėjusių kainų skaičiavimus tol, kol nebus atliktas energijos išteklių rinkos tyrimas ir priimtas Infrastruktūrų reguliavimo tarybos sprendimas dėl tokio tyrimo išvadų.

3. Apsimestiniais pasiūlymais, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, laikomi tokie energijos išteklių biržoje pateikti pasiūlymai pirkti ar parduoti energijos išteklius, kai energijos išteklių biržos dalyviai siekia ne įsigyti ar realizuoti energijos išteklius, o prisidengę tokiais pasiūlymais siekia daryti tikslingą įtaką energijos išteklių rinkos kainos pokyčiams (kainos didėjimui ar mažėjimui).

4. Energijos išteklių biržos operatorius ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 1 dienos parengia ir, suderinęs su Infrastruktūrų reguliavimo taryba, Energetikos ministerijai pateikia energijos išteklių biržos ataskaitą. Energijos išteklių biržos ataskaitoje atskirai įvertinamos kiekviena iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų prekybos rūšių. Energijos išteklių biržos ataskaita teikiama energijos išteklių biržos operatoriaus parengta ir su Infrastruktūrų reguliavimo taryba suderinta forma.

5. Energetikos ministerija, šio straipsnio 4 dalyje nurodytos ataskaitos pagrindu įvertinusi prekybos pagalbinais instrumentais teisines ir organizacines sąlygas, parengia ir, suderinusi su Infrastruktūrų reguliavimo taryba ir Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų priežiūros institucija, Vyriausybei teikia pasiūlymą dėl pradinio energijos išteklių rinkos plėtros etapo pabaigos ir prekybos pagalbinais instrumentais priskyrimo finansinių priemonių rinkų reguliavimo sričiai Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme (toliau – Finansinių priemonių rinkų įstatymas) nustatyta tvarka. Pradiniu energijos išteklių rinkos plėtros etapu laikomas laikotarpis nuo prekybos pagalbinais instrumentais energijos išteklių rinkoje pradžios iki konkurencingos pagalbinių instrumentų rinkos išsivystymo, kurį patvirtina Energetikos ministerija, Infrastruktūrų reguliavimo taryba ir Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų priežiūros institucija. Kai Vyriausybė priima atitinkamą sprendimą, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir teikia derinti prekybos pagalbinais instrumentais organizavimo tvarką ir (ar) finansinių priemonių rinkų veikimą reglamentuojančius teisės aktus ar jų pakeitimus.“

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos išdavimas

1. Energijos išteklių biržos operatoriaus veiklą turi teisę vykdyti asmuo, turintis šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis Infrastruktūrų reguliavimo tarybos išduotą energijos išteklių biržos operatoriaus licenciją.

2. Asmuo, ketinantis vykdyti energijos išteklių biržos operatoriaus veiklą, pateikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai jos nustatytos formos prašymą ir dokumentus, įrodančius asmens atitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams. Licencija išduodama šiame įstatyme, Energetikos įstatyme ir Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

3. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencija išduodama asmeniui, turinčiam pakankamus technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos veiklos sąlygas. Asmens, norinčio gauti licenciją, technologinių, finansinių ir vadybinių pajėgumų įvertinimo tvarką nustato ir šiuos pajėgumus vertina Infrastruktūrų reguliavimo taryba, atsižvelgdama į šiuos kriterijus:

1) asmuo privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia energijos išteklių biržai organizuoti ir kitai licencijuojamai veiklai vykdyti; reikalavimus energijos išteklių biržos operatoriaus valdomoms techninėms priemonėms ir programinei įrangai nustato Infrastruktūrų reguliavimo taryba;

2) asmuo privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš energijos išteklių biržos dalyvių gauti ir jiems siųsti; reikalavimus energijos išteklių biržos operatoriaus valdomoms ryšio priemonėms nustato Infrastruktūrų reguliavimo taryba;

3) asmens finansinį pajėgumą, įvertinamą pagal jo dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai asmuo vykdė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai asmuo nevykdė ūkinės komercinės veiklos, kurie vertinami pagal Infrastruktūrų reguliavimo tarybos nustatytus finansinio pajėgumo rodiklius;

4) asmuo privalo turėti darbuotojų licencijuojamai veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai licencijuojamos veiklos apskaitai tvarkyti, energijos išteklių biržos dalyviams informuoti ir konsultuoti, skundams dėl licencijuojamos veiklos sąlygų nagrinėti.

4. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencija išduodama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojamam asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Kontrolė suprantama taip, kaip nurodyta Konkurencijos įstatyme.

5. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencija išduodama 7 metų laikotarpiui. Energijos išteklių biržos operatorius ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki licencijos galiojimo laikotarpio pabaigos teikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai prašymą pratęsti licencijos galiojimą arba pranešimą apie veiklos nutraukimą šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka. Kartu su prašymu pratęsti licencijos galiojimą energijos išteklių biržos operatorius pateikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai dokumentus, įrodančius jo atitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams. Licencijos galiojimo pratęsimui *mutatis mutandis* taikomi licencijos išdavimo reikalavimai, nustatyti šiame įstatyme, Energetikos įstatyme ir Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijavimo taisyklėse. Licencija kiekvieną kartą gali būti pratęsta ne ilgesniam kaip 7 metų laikotarpiui. Licencijos galiojimo pratęsimų skaičius neribojamas.

6. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijoje nurodoma veiklos teritorija – Lietuvos Respublika. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos galiojimo laikotarpiu energijos išteklių biržos operatoriumi suteikiamos išimtinės teisės ir pareigos vykdyti licencijoje nurodytą veiklą.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nustatytas reikalavimas neriboja asmenų teisės kurti kitas prekybos įvairiais energijos ištekliais sistemas, organizuoti aukcionus ar prekiauti energijos ištekliais kitais teisės aktuose numatytais būdais.

8. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos galiojimą pratęsia, sustabdo, panaikina licencijos galiojimo sustabdymą, panaikina licencijos galiojimą, taip pat keičia, tikslina licenciją ir licencijos dublikatą išduoda Infrastruktūrų reguliavimo taryba šiame įstatyme, Infrastruktūrų reguliavimo tarybos įstatyme, Energetikos įstatyme ir Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

9. Energijos išteklių biržos operatorius ir (ar) jo dalyviai privalo užtikrinti šiame straipsnyje nustatytą reikalavimų tinkamą įgyvendinimą tiek energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos išdavimo metu, tiek per visą energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos laikotarpį.“

6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Energijos išteklių biržos operatoriaus vadovas turi turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus energijos išteklių biržos administravimas ir prekybos energijos išteklių biržoje organizavimas. Energijos išteklių biržos operatoriaus kolegialių organų nariai, vadovas, vadovo pavaduotojai ir struktūrinių padalinių vadovai turi būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytą nepriekaištingos reputacijos kriterijų. Energijos išteklių biržos operatorius teikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai informaciją apie energijos išteklių biržos operatoriaus kolegialių organų narius, vadovą, vadovo pavaduotojus ir struktūrinių padalinių vadovus, taip pat praneša apie vėlesnius pateiktos informacijos pasikeitimus.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmuo, neatitinkantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų, negali būti skiriamas energijos išteklių biržos operatoriaus kolegialaus organo nariu, vadovu, vadovo pavaduotoju ar struktūrinio padalinio vadovu arba, paaiškėjus naujoms aplinkybėms, šių reikalavimų neatitinkantis asmuo privalo nedelsdamas nusišalinti nuo pareigų per Infrastruktūrų reguliavimo tarybos nurodytą terminą. Šių reikalavimų nevykdymas ar netinkamas vykdymas laikomas energijos išteklių biržos operatoriaus licencijuojamos veiklos pažeidimu ir Infrastruktūrų reguliavimo tarybos sprendimu energijos išteklių biržos operatoriui gali būti taikoma atsakomybė Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kiekvieno metų kalendorinio ketvirčio pabaigos parengia ir teikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai bei skelbia energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos ketvirčio ataskaitą;“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 1 dienos parengia ir teikia Infrastruktūrų reguliavimo tarybai bei skelbia energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos metinę ataskaitą;“.

3. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) gavęs Infrastruktūrų reguliavimo tarybos pasiūlymus ar nurodymus dėl energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos ataskaitose nurodytų duomenų patikslinimo ar papildomų duomenų pateikimo, per Infrastruktūrų reguliavimo tarybos nurodytą terminą pateikia ir energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje paskelbia patikslintas veiklos ataskaitas;“.

4. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Energijos išteklių biržos operatorius Infrastruktūrų reguliavimo tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis atlieka nepriklausomą veiklos sąnaudų auditą ir energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje skelbia duomenis apie energijos išteklių biržos operatoriaus veikloje patiriamas sąnaudas.“

8 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kai Energetikos įstatyme ir Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis sustabdomas ar panaikinamas energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos galiojimas, Infrastruktūrų reguliavimo tarybos sprendimu, atsižvelgiant į energijos išteklių biržos operatoriaus licencijuojamos veiklos pažeidimo mastą ir pobūdį, energijos išteklių biržos operatorius ar kita energetikos įmonė, atitinkanti šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus, gali būti skiriami laikinai atlikti energijos išteklių biržos operatoriaus funkcijas, atitinkamai iki energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimo ar naujos energijos išteklių biržos operatoriaus licencijos išdavimo.“

2. Pakeisti 14 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Energijos išteklių biržos operatoriaus licencijuojamą veiklą nutraukti numatantis asmuo privalo ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams informuoti apie tai Infrastruktūrų reguliavimo tarybą. Energijos išteklių biržos operatoriaus prašymu Infrastruktūrų reguliavimo taryba gali nustatyti ir trumpesnę tokio pranešimo terminą, atsižvelgdama į šio straipsnio 4 dalyje nustatytą reikalavimą.“

9 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos finansavimas

1. Energijos išteklių biržos operatoriaus pajamas sudaro energijos išteklių biržos dalyvių įmokos už energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamas paslaugas. Energijos išteklių biržos operatorius rengia ir, suderinęs su Infrastruktūrų reguliavimo taryba, tvirtina energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamų paslaugų įkainius, taikomus energijos išteklių biržos dalyviams.

2. Energijos išteklių biržos operatorius turi teisę gauti papildomų pajamų, vykdydamas konsultacinę, finansinę ar kitą teisėtą ūkinę komercinę veiklą, nesusijusią su licencijuojama veikla, taip pat kitų teisėtų pajamų, jeigu tokia veikla neprieštarauja šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatytiems energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos ribojimams ir konfidencialumo įsipareigojimams.

3. Pasibaigus finansiniams metams, energijos išteklių biržos operatorius privalo pateikti Infrastruktūrų reguliavimo tarybai finansinių ataskaitų rinkinį, kuriame būtų aiškiai atskirtos energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos sąnaudos ir pajamos, gautos iš energijos išteklių biržos dalyvių įmokų už suteiktas paslaugas, ir papildomai gautos pajamos. Įvertinusi energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos sąnaudų ir gautų pajamų santykį, Infrastruktūrų reguliavimo taryba gali pareikalausti peržiūrėti energijos išteklių biržos operatoriaus patvirtintas įmokas už jo teikiamas paslaugas, užtikrinant, kad energijos išteklių biržos dalyvių mokamos įmokos būtų pagrįstos energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos sąnaudomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią pelno normą.“

10 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Energijos išteklių rinkos dalyviai, ketinantys prekiauti energijos išteklių biržoje, teikia energijos išteklių biržos operatoriui jo nustatytos formos prašymą ir pasirašo energijos išteklių biržos dalyvio sutartį. Su energijos išteklių biržos dalyviais pasirašomų sutarčių standartines sąlygas rengia ir tvirtina energijos išteklių biržos operatorius, suderinęs su Infrastruktūrų reguliavimo taryba.“

2. Pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Energijos išteklių biržos operatorius turi teisę reikalauti prekybos energijos išteklių biržoje prievolių įvykdymo užtikrinimo. Prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės nustatomos energijos išteklių biržos dalyvio sutartyje ir, suderinus su Infrastruktūrų reguliavimo taryba, nediskriminaciniais pagrindais privalo būti taikomos visiems energijos išteklių biržos dalyviams. Energijos išteklių biržos dalyviams taikomos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės gali būti diferencijuojamos, taip pat šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose gali būti nustatomi specialieji reikalavimai atskiroms energijos išteklių biržos dalyvių grupėms, atsižvelgiant į energijos išteklius, kuriais jie prekiauja energijos išteklių biržoje. Nustatytos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės turi būti motyvuotos, proporcingos ir pagrįstos.“

11 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energijos išteklių biržos operatorius Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklėse nustatyta tvarka bendradarbiauja su Infrastruktūrų reguliavimo taryba ir nedelsdamas Infrastruktūrų reguliavimo tarybai pateikia su galimai apsimestiniais prekybos gamtinėmis dujomis sandoriais susijusią informaciją ir bet kurią kitą aktualią informaciją, kuri būtų reikalinga gamtinių dujų rinkos priežiūrai vykdyti, ypač susijusią su licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimais pažeidimais.“

12 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 28 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„28 straipsnis. Energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti pirkimų priežiūra

1. Šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų taikymo ir jų reglamentuojamų energijos išteklių elektros ir šilumos energijai gaminti pirkimų priežiūrą kompleksiskai užtikrina Infrastruktūrų reguliavimo taryba, Viešųjų pirkimų tarnyba, energijos išteklių biržos bei kitų biržų operatoriai ir Konkurencijos taryba pagal jiems šiame įstatyme ir jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytą kompetenciją.

2. Siekiant užtikrinti energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti pirkimų viešumo, skaidrumo, tiekėjų lygiateisiškumo, pagrįstos konkurencijos principų įgyvendinimą, Viešųjų pirkimų tarnyba Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka ir pagal Pirkimų taisyklėse nustatytus įgaliojimus vykdo Pirkimų taisyklėse nustatytų energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti įsigijimo tiesiogiai sudaromų dvišalių susitarimų pagrindu procedūrinių reikalavimų taikymo priežiūrą. Viešųjų pirkimų tarnyba priima sprendimus savarankiškai ir nešališkai.

3. Siekdama užtikrinti prevencinę energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti pirkimų priežiūrą, Viešųjų pirkimų tarnyba teikia konsultacijas energetikos įmonėms, įsigyjančioms energijos išteklius elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti, atlieka tyrimus dėl organizuojamų ar įvykdytų energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti pirkimų.

4. Pirkimų tyrimas atliekamas ir išvada parengiama per 40 darbo dienų. Motyvuotu Viešųjų pirkimų tarnybos sprendimu šis terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip 2 kartus, kiekvieną kartą pratęsiant terminą ne ilgiau kaip 20 darbo dienų. Tyrimas užbaigiamas, kai Viešųjų pirkimų tarnyba surašo motyvuotą, pagrįstą faktais ir teisės aktų nuostatomis išvadą. Tyrimo metu nustačius pažeidimą, ši išvada yra pagrindas Viešųjų pirkimų tarnybai inicijuoti administracinės atsakomybės taikymo procedūrą. Viešųjų pirkimų tarnyba, turėdama pagrindą įtarti, kad buvo pažeistos šio įstatymo ar Pirkimų taisyklių nuostatos, turi teisę sustabdyti vykdomą pirkimą tol, kol atliks tyrimą.

5. Infrastruktūrų reguliavimo taryba, vykdydama energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti pirkimų priežiūrą, gali inicijuoti atsakomybės už reguliuojamosios

energetikos veiklos pažeidimą taikymo procedūrą. Įvertinusi pažeidimo mastą, Infrastruktūrų reguliavimo taryba kiekvienu atveju vertina jo atitiktį Energetikos įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytam pažeidimui.

6. Infrastruktūrų reguliavimo taryba, nustačiusi, kad biokuro pirkimo-pardavimo sutartis tarp energijos išteklių rinkos dalyvių yra sudaryta nesilaikant šiame įstatyme ir Pirkimų taisyklėse nustatytos tvarkos, neįtraukia tokių sandorių vertės į vidutinės biokuro rinkos kainos skaičiavimus.

7. Infrastruktūrų reguliavimo taryba, nustačiusi, kad pirkimą organizavusi įmonė nevykdė šio įstatymo 19¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo įsigyjant biokurą pirmenybę teikti energijos išteklių biržai, nepripažįsta pirkimą vykdžiusio šilumos tiekėjo ar reguliuojamo nepriklausomo šilumos gamintojo pirkimo sutarties išlaidų biokurui įsigyti pagrįstomis sąnaudomis nustatant šilumos kainą. Pagrįstomis sąnaudomis yra nepripažįstamos tik to pirkimo, kuris buvo vykdytas pažeidžiant šio įstatymo 19¹ straipsnio reikalavimus, sutarties išlaidos biokurui įsigyti.

8. Šiame straipsnyje nustatytų poveikio priemonių taikymas juridiniams asmenims neatleidžia jų vadovų ir (ar) darbuotojų nuo įstatymų nustatytos civilinės, administracinės ir (ar) baudžiamosios atsakomybės, taip pat neužkerta kelio Infrastruktūrų reguliavimo tarybai svarstyti klausimą dėl jos išduotų licencijų galiojimo sustabdymo ar panaikinimo.“

13 straipsnis. 28¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 28¹ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Energijos išteklių rinkos dalyviams už draudimo naudotis viešai neatskleista prekybos energijos ištekliais informacija ir užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu energijos išteklių rinka, kaip nurodyta šio įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje, pažeidimus Infrastruktūrų reguliavimo taryba skiria piniginę baudą iki 10 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, o jeigu energijos išteklių rinkos dalyvis neturėjo pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, – iki dvidešimt tūkstančių eurų, arba kreipiasi į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą energijos išteklių rinkoje. Baudos skyrimo klausimas svarstomas ir sprendimas dėl baudos skyrimo, jos dydžio ir diferencijavimo priimamas ir vykdomas *mutatis mutandis* vadovaujantis Energetikos įstatymo nuostatomis.“

2. Pakeisti 28¹ straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Energijos išteklių rinkos dalyviai už tuos pačius pažeidimus atsako tik pagal šį įstatymą, Energetikos įstatymą arba Konkurencijos įstatymą, atsižvelgiant į nustatytą Infrastruktūrų reguliavimo tarybos ar Konkurencijos tarybos kompetenciją.“

14 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Infrastruktūrų reguliavimo taryba išankstine privaloma skundų ir ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka pagal kompetenciją nagrinėja energijos išteklių biržos dalyvių ir kitų asmenų skundus bei ginčus dėl energijos išteklių biržos administravimo, organizavimo ir kitos licencijuojamos energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos.“

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas